

Професор О.М.Завальнюк, ректор Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка; представник Кам'янець-Подільської районної держадміністрації; представник Кам'янець-Подільської районної ради; О.Й.Янковський, директор НПП "Подільські Товтри"; І.Дудяк, представник Посольства Нідерландів в Україні; Л.Г.Любінська, Голова НГО "Товариство Подільських природодослідників та природолюбів"; М.Д.Матвеев, декан природничого факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Працювали секції:

- Управління водно-болотними угіддями.

Модератор: Л.Г.Любінська.

- Уроки планування управління водно-болотними угіддями Кам'янецького Придністров'я.

Модератор: Л.Г.Любінська.

* * *

Отже, зважаючи на вищезазначене, можемо вважати, що 2011 рік був багатим на різні наукові форуми для колективу викладачів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, про що свідчать проведені наукові та науково-практичні конференції, семінари, круглі столи, опубліковані монографії, підручники, збірники наукових праць, навчальні і навчально-методичні посібники та ін. Сподіваємося, що у 2012 році колектив університету значно примножить вагомі наукові здобутки.

О.В.Кеба, І.М.Конет, Л.А.Онуфрієва

Третя конференція молодих вчених університету

19–20 жовтня 2011 року втретє проведено конференцію молодих вчених, присвячену 93-й річниці від дня заснування Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Відповідно до програми конференції працювали 11 секцій: історії (керівник – кандидат історичних наук, доцент В.В.Газін); української філології та журналістики (керівник – кандидат філологічних наук, доцент Ю.О.Маркітантов); іноземної філології (керівник – кандидат філологічних наук, професор П.Л.Шулик); фізико-математичних наук (керівник – канди-

дат технічних наук, старший викладач О.В.Слободянюк); корекційної та соціальної педагогіки і психології (керівники – кандидат психологічних наук, доцент В.І.Співак, кандидат психологічних наук, доцент Н.С.Гаврилова); економічних дисциплін (керівник – кандидат економічних наук, доцент П.А.Стрельбіцький); природничих наук (керівник – кандидат біологічних наук, доцент М.Д.Матвеев); дошкільної і початкової освіти (керівник – кандидат педагогічних наук, доцент В.В.Федорчук); мистецтвознавчих дисциплін (керівник – доктор мистецтвознавства, професор Н.О.Урсу); фізичної культури (керівник – кандидат педагогічних наук, професор М.С.Солопчук); військово-технічних наук (керівник – кандидат технічних наук, старший науковий співробітник М.М.Каленик).

Секція *“Історія”* працювала у складі 3 підсекцій: давньої, середньовічної та нової історії; новітньої історії; політології, соціології та філософії.

Загалом на історичному факультеті в роботі конференції взяли участь 44 молодих вчених, серед яких представлено молоді викладачі (19 чол.), аспіранти (18 чол.), здобувачі (6 чол.), а також один студент п’ятого курсу цього ж факультету.

Безпосередньо під час роботи підсекцій свої доповіді виголосили 25 чоловік. З різних причин (заняття згідно розкладу, стан здоров’я тощо) низка учасників конференції, які подали матеріали, не змогли оприлюднити результати своєї наукової роботи.

Серед зазначених найбільш активно працювала підсекція давньої, середньовічної та нової історії (керівник: кандидат історичних наук, старший викладач А.Л.Глушковецький, секретар: аспірантка Б.О.Опря).

Виголосили свої доповіді та взяли участь у дискусіях: кандидат історичних наук В.Б.Стецюк, кандидат історичних наук А.Л.Глушковецький, асистент В.В.Верстюк, асистент В.В.Степанков, аспірантка Б.О.Опря, аспірант С.С.Калуцький, аспірантка Л.М.Коваль, аспірант М.П.Заброцький, аспірант В.П.Надворний, здобувач В.А.Філінюк, здобувач Р.І.Майор, здобувач І.О.Старенький, студент 5 курсу В.О.Рендюк.

Усі наукові доповіді, які були виголошені на засіданні підсекції, мали достатньо високий рівень, викликали інтерес аудиторії, про що свідчить велика кількість запитань до доповідачів та жвава дискусія.

Так, здобувач В.А.Філінюк виголосив доповідь на тему: “Соціальні настрої та уявлення селян Правобережної України у першій половині XIX ст.”. Серед присутніх викликали інтерес такі аспекти доповіді, як особливості ментальності селянства та негативні її риси (надмірна толерантність, замкнутість, індивідуалізм). Також обговорювалося питання

взаємин селянства з представниками козацького стану.

Асистент кафедри всесвітньої історії В.В.Верстюк зосередив увагу на проблемі: “Козацька старшина за гетьманату Б.Хмельницького в оцінці М.Костомарова”. Також не обійшлося без дискусії. Зокрема, стосовно ставлення Костомарова до деструктивних процесів всередині козацтва, співвідношення ідей Костомарова з сучасними дослідженнями?

Доповідь С.С.Калуцького була присвячена формуванню монархічних поглядів В.Липинського, зокрема, їх висвітленню в історіографії. Вельми цікавим виявилось питання стосовно відношення В.Липинського до церкви.

Доповідь Р.І.Майора була присвячена темі: “Проблеми формування української літературної мови в Західній Україні в другій половині XIX ст.” Тут дискусія розгорілася стосовно використання в той час москвофілами термінів стосовно мови – “Руська” чи “Русська”?

У певній мірі тема, якої торкнувся Р.Майор, була продовжена в наступних доповідях. М.П.Забродський ознайомив присутніх з оцінкою Адольфом Добрянським “Східного питання” та міжнародних відносин XIX ст., а Л.М.Коваль – з діяльністю товариства “Руська бесіда” як складової українського національного руху в Перемишлі.

Доволі цікавою виявилася доповідь І.О.Старенького, який торкнувся питання про першопочатки села Баговиця, яке, на думку археологів, було засноване на місці давнього поселення часів Трипільської культури.

Аргументованою виявилася доповідь В.Б.Стецюка на тему: “Київська офіцерська економічна спілка 1897–1914 рр.”. Присутніх зацікавили питання стосовно того, чи були плани заснування подібних організацій, а також стосовно соціального рівня тогочасного офіцества.

Цікавими й змістовними були доповіді В.В.Степанкова (“Політична еліта суспільства: хто вони?”) та Б.О.Опрі (“Державна платня як одне з джерел фінансового забезпечення священно- та церковнослужителів у Правобережній Україні у другій пол. XIX – на поч. XX ст.”).

Доповідь В.П.Надворного на тему: “Українсько-російський договір 1654 р. у сучасній польській історіографії” викликала низку запитань з боку присутніх колег. Так інтерес викликала оцінка цього договору в сучасній польській історіографії. Доповідь В.О.Рендюка на тему “Окружний суд на Правобережній Україні наприкінці XIX – початку XX ст.?” викликала чи не найбільше запитань, зокрема, такі моменти, як міри покарань, які застосовувалися в той час, чи наявні матеріали про процеси над організованими групами тощо.

Засідання підсекції новітньої історії відбувалося за присутності меншої кількості молодих дослідників, проте також відрізнялося тим, що проходило в справжній науковій атмосфері (цікаві доповіді, гострі запитання, жвава дискусія). Свої доповіді виголосили кандидат історичних наук І.І.Боровець, аспірант А.І.Машталір, аспірантка А.Л.Донець, аспірант Д.І.Кузовенков та аспірант В.С.Мадудяк.

Зокрема, доповідь А.І.Машталіра була присвячена відображенню по-статі Т.Г.Шевченка на сторінках педагогічного журналу “Вільна українська школа” (1918 р.). Так присутніх цікавило, чи присутні у цьому виданні негативні характеристики Шевченка, та в якому образі частіше поставав Шевченко – в якості літератора, художника, політичного, чи суспільного діяча?

А.Л.Донець акцентувала увагу присутніх на питанні про ідею скликання Всеукраїнського студентського конгресу у 1920 р.

У доповіді І.І.Боровця “Словацька держава в системі сателітів нацистської Німеччини” викликало інтерес питання, чи були погрози в бік словацької еліти з боку Німеччини, у відповідь на яке доповідач зазначив, що подібні дії з боку керівництва нацистської Німеччини мали місце, але при цьому зазначив, що залишалася вірною Німеччині, навіть після смерті А.Гітлера.

Питанням церковним були присвячені доповіді Д.І.Кузовенкова (Брацлавська єпархія Української Православної Автокефальної церкви як осередок братства ДХЦ на Поділлі) та В.С.Мадудяка (“Положення про ВССХБ та інструктивний лист старшим пресвітерам як каталізатори розвитку церкви).

У роботі підсекції політології, соціології та філософії взяли участь кандидат політичних наук, старший викладач В.В.Кобильник, кандидат політичних наук, старший викладач В.Ю.Маркітантов, кандидат соціологічних наук, старший викладач Т.В.Білецька, асистент О.М.Березенська, асистент О.В.Горбняк, кандидат соціологічних наук, старший викладач О.В.Рибщун.

Доповіді були присвячені актуальним політологічним проблемам сучасності. Зокрема, В.В.Кобильник акцентував увагу присутніх на процесі легітимізації демократичного транзиту політичного режиму в пострадянських країнах. В.Ю.Маркітантов у своїй доповіді зупинився на питанні визначення суті політичної еліти в сучасній українській політичній науці. Цікавими були виступи Т.В.Білецької “Особливості політичної соціалізації сучасної української молоді”, О.В.Горбняк “Особливості політичних ризи-

ків в умовах реструктуризації українського суспільства”, а також О.М.Березенської “Державно-управлінська еліта як чинник становлення демократії в Україні”.

За наслідками роботи підсекцій було визначено кращі доповіді:

- у підсекції стародавньої, середньовічної та нової історії: 1. В.Б.Стецюк, 2. С.С.Калуцький, 3. В.А.Філінюк, Р.І.Майор,
- у підсекції новітньої історії: 1. І.І.Боровець, 2. А.І.Машталір, 3. Д.І.Кузовенков, В.С.Мадудяк,
- у підсекції політології, соціології та філософії: 1. О.В.Горбняк, 2. В.В.Кобильник, 3. Ю.В.Маркітантов, Т.В.Білецька.

По завершенню роботи підсекцій було сформовано висновки та пропозиції, щодо проведення подальших конференцій молодих вчених: робота підсекцій була проведена на високому організаційному та науковому рівнях, доповіді відзначалися глибиною дослідження, змістовною та логічною довершеністю. Характерними рисами розглядуваних проблем є їх наукова новизна та актуальність.

Пропозиції:

- зробити обов’язковою присутність всіх дослідників, чиї доповіді включені до програми конференції та внесені до порядку денного засідання підсекції;
- частіше проводити подібні наукові конференції, щоб молоді дослідники мали змогу обмінюватися думками й напрацюваннями, отримували досвід публічних виступів та дискусій.

На факультеті *української філології та журналістики* проходила конференція у два етапи: робота у секційних, а також на підсумковому пленарному засіданні.

У роботі секційних засідань взяли участь 14 осіб: В.П.Атаманчук (кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії літератури та компаративістики) із доповіддю “Образи діячів культури в поезії М.Рильського”, О.М.Бикова (асистент кафедри журналістики) із доповіддю “Жанровостильові особливості репортажів в онлайн виданнях (на прикладі інтернет-видання “Літакцент”, І.С.Беркешук (кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови) із доповіддю “Лінгвістичні чинники продукування дериватів (на матеріалі назв металів)”, В.В.Власюк (асистент кафедри української мови) із доповіддю “Сучасні дослідження одоративної лексики”, Н.А.Глушковецька (аспірантка кафедри української мови) із доповіддю “Київський період поетичної творчості В.Стуса крізь призму приватної кореспонденції”, Н.Б.Ладияк (кандидат філологічних наук,

доцент кафедри української мови) із доповіддю “Орнаментальні засоби у творчості Аркадія Любченка”, В.Ю.Маркітантова (асистент кафедри української мови) із доповіддю “Зміст та обсяг мовної модальності”, Т.А.Марчак (асистент кафедри журналістики) із доповіддю “Особливості світобудови В.Чумака у циклі “З ранкових настроїв”, І.А.Насмінчук (кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики) із доповіддю “Біблійний інтертекст новели “Апокаліпсис” Марії Матіос”, О.І.Почапська-Красуцька (кандидат наук із соціальних комунікацій, старший викладач) із доповіддю “Закордонний досвід на вітчизняних теренах: проблеми та перспективи журналістської освіти”, Н.М.Розумяк (аспірантка кафедри української мови) із доповіддю “Функціонування антропонім них варіантів на території Кам’янецьчини кінця XIX та XX століть”, О.О.Свідрук (асистент кафедри української мови) із доповіддю “Нове та традиційне у мові сучасної сатиричної прози”, Т.О.Чепурняк (асистент кафедри журналістики) із доповіддю “Жанр поезії у прозі в рецептивній А.Бертрана”, В.В.Шевчук (асистент кафедри журналістики) із доповіддю “Міфологічні легенди у національному світогляді подолян”. Жодна із доповідей не залишилася поза увагою присутніх: кожна викликала жваві дискусії та цікаві науково вартісні репліки.

На підсумковому пленарному засіданні за присутності декана факультету, доцента кафедри української мови Ю.О.Маркітантова, керівника секції, доктора філологічних наук, професора, завідувача кафедри журналістики М.С.Васьків, доктора філологічних наук, професора, завідувача кафедри історії літератури та компаративістики М.Г.Кудрявцева, доктора філологічних наук, професора, завідувача кафедри української мови Л.М.Марчук та заступника декана з наукової роботи та інформатизації навчального процесу, кандидата наук із соціальних комунікацій, старшого викладача кафедри журналістики О.І.Почапської-Красуцької було підведено підсумки роботи секції, відзначено новизну та актуальність виголошених доповідей, а також прийнято ухвалу вважати роботу секції факультету української філології та журналістики задовільною, і надалі практикувати об’єднувати виступи молодих науковців факультету в одну секцію (за умови, звичайно, що їхня кількість не перевищуватиме 16), оскільки це дає можливість дослідникам розширити коло власних наукових інтересів, а також зорієнтуватися у наукових досягненнях лінгвістики та соціальних комунікацій – двох галузей, що в сучасному суспільстві надзвичайно тісно пов’язані між собою.

III наукова конференція молодих вчених підбила підсумки НДР моло-

дих викладачів та аспірантів факультету *іноземної філології* за рік і за-свідчила зростання як кількісного, так якісного показника цієї роботи. За зазначений період дев'ять молодих викладачів захистили кандидатські дисертації і отримали вчені звання кандидатів наук, четверо пройшли передній захист.

Учасники працювали в п'яти підсекціях. Основні напрямки досліджень визначалися як проблематикою колективних тем, які розробляються на кафедрах факультету, так і проблемами індивідуальних наукових (у більшості дисертаційних) розвідок. У роботі підсекцій використовувалися різні форми роботи, що сприяло виникненню дискусій та ґрунтовному обговоренню проблем.

У роботі підсекції Літературознавства взяли участь 9 осіб із 16 задекларованих: аспіранти М.Б.Волошук, Д.Хохель, Н.М.Яковлева, Л.М.Комарніцька, Т.П.Решетюк; асистенти О.Г.Шаповал, О.М.Литвинюк, Р.М.Семелюк, к.ф.н., ст. викладач В.С.Кшевецький. У центрі уваги опинилися проблеми структури літературного твору та художнього образу, проблема жанрів та їх модифікацій, засоби художньої виразності, специфіка компаративного аналізу. Значна кількість доповідей була присвячена дослідженню поетики творчості окремих письменників. Приємно вражає зростання наукового рівня досліджень аспірантів, молодих викладачів. Серед кращих були відзначені доповіді О.Г.Шаповал, Р.М.Семелюка.

Підсекція Німецької мови була представлена доповідями 9 викладачів кафедри Німецької мови із 10 заявлених. Особливістю роботи цієї підсекції було те, що тематика виступів була досить різноплановою. Вона була присвячена дослідженням у галузі мовознавства, літературознавства та дидактики. Різноманітні лінгвістичні аспекти досліджувались впродовж всього звітного періоду. Всі доповіді були підготовлені на достатньому науковому рівні, актуальність поставлених проблем підтверджувалася жвавою дискусією.

Викладачі та аспіранти кафедри англійської мови працювали у підсекціях Когнітивного і прагматичного вивчення мовних одиниць і Сучасних технологій навчання та лінгвістики тексту. На засіданні цих підсекцій виступили 10 із 18 заявлених у програмі. Тематика доповідей відповідала вимогам сьогодення, а виступи викладачів викликали дискусію.

Підсекція Актуальних проблем методики викладання іноземних мов та порівняльного літературознавства об'єднала молодих вчених, в центрі уваги яких як проблеми мовознавства, так і проблеми літературознавства. Доповіді викладачів відзначалися новизною і актуальністю, підводилися

підсумки наукових досліджень викладачів та відтворювався стан написання кандидатських дисертацій. У роботі підсекції використовувалися різні форми роботи, що сприяло цікавій дискусії та ґрунтовному обговоренню проблем. Кращі доповіді були представлені кандидатом філологічних наук О.О.Попадинець та викладачем кафедри іноземних мов Т.О.Джурбій.

Важливим результатом роботи конференції було прийняття практичних висновків та рекомендацій, в яких відображено позицію учасників. Звітна конференція показала, що молоді викладачі факультету іноземної філології ведуть плідну науково-дослідну роботу, розробляють актуальні проблеми, які мають вагоме теоретичне та практичне значення. Результати їх досліджень відображено у фахових наукових збірниках та у збірниках наукових праць університету.

Разом з тим конференція засвідчила певні недоліки в її організації та проведенні. Обговорення результатів конференції на пленарному засіданні дає підстави для визначення наступних пропозицій щодо організації та проведення наукової конференції молодих вчених:

1) надалі впроваджувати практику проведення наукових конференцій молодих вчених;

2) виділяти окремий день для проведення конференції молодих вчених;

3) урізноманітнити форми проведення конференції;

4) молодим викладачам більш чітко окреслити рамки проблематики наукових досліджень та притримуватися їх аспірантам другого та третього років навчання активізувати роботу над темами дисертаційних досліджень;

5) у доповідях більше звертати увагу на прикладний характер дослідження та його практичне застосування під час вивчення;

6) ширше використовувати мультимедійні засоби;

7) запрошувати на конференцію студентів випускних курсів;

8) для ефективного проведення конференції здійснювати друк матеріалів до початку конференції;

9) матеріально стимулювати кращих доповідачів;

10) посилити контроль за присутністю аспірантів, доповіді яких включені до програми конференції, та “краще” мотивувати їх до виступу на секційному засіданні.

Секція **фізико-математичних наук** працювала у складі 2 підсекцій: математики та інформатики, фізики та методики її викладання.

Підсекція фізики та методики її викладання (Керівник: О.М.Семерня,

кандидат педагогічних наук, доцент, секретар: Т.П.Поведа, асистент) працювала у складі 8 осіб, було виголошено 5 доповідей. Тематика доповідей стосувалась таких напрямків: методичні особливості побудови курсу “Формування компетентісно-світоглядних якостей майбутнього вчителя фізики” (О.М.Семерня, кандидат педагогічних наук, доцент), компетентнісний підхід при вивченні безпеки життєдіяльності (О.Г.Чорна, асистент), підготовка майбутнього вчителя технологій загальнотехнічних дисциплін (Р.М.Білик, асистент), компетентнісний підхід у підготовці учнів до навчання в школі (С.І.Дмитрук, асистент), самостійна робота в структурі методичної підготовки майбутнього вчителя фізики (Т.П.Поведа, асистент).

Кращими визнано доповіді: “Методичні особливості побудови курсу “Формування компетентісно-світоглядних якостей майбутнього вчителя фізики” (кандидат педагогічних наук, старший викладач), “Компетентнісний підхід при вивченні безпеки життєдіяльності” (О.Г.Чорна, асистент) та “Самостійна робота в структурі методичної підготовки майбутнього вчителя фізики” (Т.П.Поведа, асистент).

У підсекції математики та інформатики (Керівник: Ю.Л.Сморжевський, кандидат педагогічних наук, старший викладач, секретар: Т.О.Шамрай, асистент кафедри інформатики) було заслухано 8 доповідей. Тематика доповідей стосувалася методики використання наочності при вивченні нерівностей у курсі алгебри 9 класу (Ю.Л.Сморжевський, кандидат педагогічних наук, старший викладач), анімації в мові програмування Small Basic 1.0, (Г.В.Кудрявцева, асистент), розгалужень у мові Small Basic 1.0 (Г.О.Пономаренко, асистент), графіки у відносних командах (Т.О.Шамрай, асистент), інформаційних технологій в контексті формування освітнього середовища (В.М.Романюк, асистент), деяких питань двоїстості для задачі найкращої рівномірної раціональної апроксимації багатозначного відображення (У.В.Гудима, кандидат фізико-математичних наук, доцент), розвитку мотивації навчальної діяльності студентів засобами інформаційно-комунікаційних технологій (М.О.Мястковська, асистент) та застосування програмних засобів комп’ютерної математики для моделювання динаміки розподілених ланок лінійного типу (В.М.Пирогівський, асистент).

Кращими визнано доповіді “Графіка у відносних командах” Т.О.Шамрай (асистент), “Розгалуження у мові Small Basic 1.0” Г.О.Пономаренко (асистент) та “Анімація в мові програмування Small Basic 1.0” Г.В.Кудрявцевої (асистент).

Перед початком роботи конференції було заплановано для заслуховування 17 доповідей. Вдалось заслухати 13 доповідей. Зміст усіх заслуханих доповідей оформлено у вигляді статей і подано до друку в університетський збірник.

Пропозиції:

1. Залучати до участі у конференції зовнішніх аспірантів, молодих вчених з інших вищих навчальних закладів.
2. Підвищити наукову мотивацію молодого вченого інноваційними засобами.
3. Залучати до участі в конференції магістрантів та студентів старших курсів.
4. Розробити та впровадити систему преміювання кращих доповідей.

Секція *“Корекційної та соціальної педагогіки і психології”* працювала у складі 2 підсекцій: корекційної і соціальної педагогіки та практичної психології; психології. У ході роботи секції було заслухано наукові доповіді, що стосувалися проблем корекції, діагностики, соціального супроводу дітей з порушеннями психічного розвитку. Робота була організована у двох підсекцій, за результатами роботи кожної з них було визначено найкращі виступи.

У виступі асистента О.В.Чопік розглянуто проблему адаптації дітей з вадами опорно-рухового апарату до навчання в інклюзивному класі; асистент Ю.В.Галецька у виступі звернула увагу на причини неуспішності молодших школярів допоміжної школи; аспірантка Н.С.Гевчук розглянула сучасні проблеми підготовки старшокласників до шлюбно-сімейних стосунків; асистент Т.І.Сметанюк розкрила теоретичні аспекти менеджменту самоорганізації учнівського колективу; асистент Ж.В.Мельник звернула увагу на зародження самосвідомості особистості у ранньому дитинстві; асистент О.С.Смоліна у виступі звернула увагу на психологічні особливості мотивації допомоги; асистент Н.М.Дідик у виступі визначила ефективність проведення тренінгу розвитку професійно значущих характеристик особистісної зрілості майбутніх психологів.

Кращими визнано доповіді: асистента Н.М.Дідик, яка проаналізувала психологічний тренінг як засіб особистісного зростання майбутніх психологів, подала визначення тренінгу, його завдання, розглядає принципи організації психологічного тренінгу, етапи і методи його проведення, описує методику проведеного тренінгу з майбутніми психологами і результати перевірки його ефективності; асистента Ж.В.Мельник, у доповіді якої здійснено аналіз ролі онтогенезу спілкування з дорослими у психічному і осо-

бистісному розвитку дошкільників й визначено основні форми спілкування дошкільників з дорослими та місце спілкування у життєдіяльності дитини; старшого викладача.

У підсекції “Психології” було виголошено 13 доповідей, тематика яких торкалася різноманітних галузей психології: загальної психології, вікової та педагогічної психології, психології особистості, психології праці, організаційної психології, економічної психології тощо.

Серед кращих доповідей відзначено виступи кандидата психологічних наук, асистента С.О.Ренке “Формування готовності психолога-практика до консультативної взаємодії”; кандидата психологічних наук, доцента О.В.Гудими “Фактори виникнення шкільної неуспішності у молодших школярів”; кандидата психологічних наук, асистента А.В.Олійник “Гуманістично-релігійні духовно-моральні цінності як чинник протидії суїцидальності”.

Варто зазначити, що робота секції пройшла на належному науково-теоретичному рівні, усі доповіді були змістовними та актуальними й відповідали напрямам дослідження молодих учених.

Робота секції **“Економічних дисциплін”** проходила під керівництвом кандидата економічних наук, доцента П.А.Стрельбіцького і охоплювала роботу трьох підсекцій: “Економічної теорії”, яку очолював кандидат економічних наук, професор Ю.С.Латер; “Економіки підприємства” – кандидат економічних наук, професор М.І.Каньоса; “Управління персоналом і туризму” – кандидат економічних наук, доцент І.А.Андрейцева.

У роботі підсекції “Економічної теорії” взяли участь 4 молодих викладачі, серед них 1 старший викладач і 3 асистенти. Усі доповіді висвітлюють актуальні проблеми політичної економії, макроекономіки, мікроекономіки та сучасних економічних теорій.

Старший викладач О.П.Свідер продовжив дослідження у сфері впливу прямих іноземних інвестицій на соціально-економічний розвиток Хмельницької області.

Особливий інтерес викликала доповідь асистента кафедри І.В.Музичук, акцент було зроблено на перспективи формування соціальнозорієнтованого бізнесу в Україні.

Асистент В.Б.Буторіна темою свого дослідження обрала роль чинників економічного зростання у трансформаційній економіці.

Зацікавило присутніх питання прогнозування показників обсягів реалізації молока в Хмельницькій області, висвітлене асистентом М.О.Гофман.

Серед кращих виступів підсекція відзначила доповіді О.П.Свідера, І.В.Музичук.

У роботі підсекції “Економіки підприємства” із запланованих 7 взяли участь 6 молодих учених, якими розглянуто актуальні проблеми стосовно функціонування суб’єктів господарювання за сучасних ринкових відносин в Україні. Особливий інтерес викликала доповідь В.Ю.Лисак “Проблеми розвитку та шляхи зміцнення інноваційного підприємництва в Україні”.

Зацікавило присутніх питання критеріїв відбору управлінських кадрів, висвітлене асистентом Т.В.Вишнею.

Питання аналізу планування собівартості продукції стосувався виступ асистента В.Р.Чаплінського.

Обговорено використання аналізу фінансового стану у визначення інвестиційної привабливості підприємства в виступі старшого лаборанта І.В.Лисак.

Низка запропонованих до розгляду виступів стосувалася таких проблем діяльності промислових підприємств: використання енергозбереження на підприємствах харчової промисловості (асистент О.С.Гіджеліцька).

Серед кращих виступів підсекція відзначила доповіді В.Ю.Лисак, Т.В.Вишні.

У роботі підсекції “Управління персоналом і туризму” взяли участь 5 науково-педагогічних працівників (2 кандидати наук, 1 старший викладач, 2 асистенти).

Кандидат педагогічних наук, доцент Н.Ю.Олійник продовжила дослідження пізнавальної діяльності учнів при вивченні шкільного курсу економіки.

Особливості управління внутрішнім і зовнішнім середовищем у туризмі розкрила у своєму виступі кандидат географічних наук, старший викладач І.І.Ковтунік.

Асистент Н.В.Кузовенкова запропонувала доповідь на тему “Інструменти правління ризиками банківського кредитування агроформування”, у якій проаналізувала особливості визначення ризиків позичальника.

Старшим викладачем Л.П.Дитко проведено дослідження впливу зростання трудових доходів працюючих на соціальну стабільність населення України.

Зацікавило присутніх питання розвитку підприємництва у сільській місцевості Хмельниччини, висвітлене асистентом О.В.Рарок.

Серед кращих виступів підсекція відзначила доповіді І.І.Ковтунік та Н.В.Кузовенкової.

Пропозиції:

- до наукової конференції варто залучати студентів старших курсів, що сприятиме здобуттю навичок публічних виступів, ведення наукової дискусії та стане в нагоді при захисті випускових робіт;
- доцільно запровадити форму проведення конференції як інтернет-конференції, що сприятиме залученню ширшого кола учасників конференції та ефективності наукових диспутів.

III наукова конференція молодих вчених на природничому факультеті проходила в одній секції **“Природничих наук”**, яка включала 2 підсекції – **“Біології”** і **“Географії, картографії та екології”**, зроблено 16 доповідей.

Роботи, представлені у підсекції **“Біологія”**, стосувалися досліджень флори та фауни. Зокрема, у доповіді Н.М.Гордій **“Екологічні та біоіндикаційні аспекти досліджень денних лускокрилих”** проаналізовано історію дослідження лускокрилих. Автор зазначає, що дослідження булавовусих лускокрилих тривають вже понад 200 років. На першому етапі вивчення булавовусих лускокрилих носило майже виключно описовий характер, і лише з середини XIX століття з’явилися праці систематично-ревізійного та фауністичного спрямування.

У доповіді І.Д.Гуменюк **“Історія становлення фізіології рослин на Поділлі”** досліджено історію становлення фізіології рослин на Поділлі у першій половині XX століття. Зроблено висновок, що заслугою розвитку фізіології рослин на Поділлі є ботанічна наука, тому розгляд цього питання потребує детального аналізу діяльності ботаніків того часу, зокрема Д.О.Богацького, Г.Х.Молотковського, О.Савостіянова, Ю.Д.Клеопова, Ю.Є.Лавренка, Ф.Левині, Б.Балковського та інших, що потребує подальших досліджень.

В.А.Колодій в доповіді **“Значення діагностики навчальної мотивації для підвищення ефективності навчально-пізнавальної діяльності студентів”** зазначила, що навчальна мотивація є суттєвою складовою структури особистості студента. Виявлення особливостей переваги певних груп мотивів дозволяють викладачеві більш оптимально, цілеспрямовано та творчо організовувати навчально-виховний процес з метою подальшого всебічного і гармонійного розвитку особистості.

Н.В.Рубановська у своїй доповіді проаналізувала насінневу продуктивність і схожість популяції *Allium podolicum* (Aschers. & Graebn.) Blocki ex Racib заказника **“Наддністрянський”**.

Т.М.Мосендз у доповіді **“Зміни електролітного складу скелетних м’язів при терморобочій дегідратації”** представила дані електронномікрос-

копічного дослідження скелетних м'язів в умовах внутрішньоклітинної терморобочої дегідратації. Показано, що такий тип дегідратації викликає електролітний дисбаланс, що є причиною значного порушення провідності нервових волокон.

Д.П.Савіцький представив дослідження реологічної поведінки суспензій вуглецевих нанотрубок в полістиролі.

В підсекції “Географії, картографії та екології” В.В.Шаравара у доповіді “Міграція залишків компонентів ракетного палива в ґрунтовому середовищі” проаналізував дані екологічних обстежень ділянок територій, де розташовувались бойові стартові позиції балістичних ракет, зберігались компоненти ракетного палива. Автор встановив зміни у часі стану та концентрації гептилу у ґрунті і показав можливість прогнозування розповсюдження цієї токсичної речовини в навколишньому середовищі.

І.П.Касіяник у своїй доповіді проаналізував гіпсометричну структуру ПТК басейну р.Смотрич у зоні контакту з долиною р.Дністер. Було вказано основні генетичні процеси її формування.

С.С.Придеткевич у доповіді “Основні підходи до картографування сільськогосподарських ландшафтів” відмітив, що в теперішній час особливо важливим елементом сучасного прикладного ландшафтознавства є картографічна зйомка територій, у нашому випадку – сільськогосподарських ландшафтів. Тому географу-ландшафтознавцю важливо володіти методами картографічної зйомки представленого класу антропогенних ландшафтів.

Загалом всі доповіді були цікавими, змістовними і викликали здорову наукову полеміку.

Робота III наукової конференції молодих вчених **на педагогічному факультеті** проходила у 2 секціях: “Дошкільної і початкової освіти” (5 підсекції), “Мистецтвознавчих дисциплін” (3 підсекції).

У підсекціях факультету було заслухано 29 доповідей.

Молоді вчені педагогічного факультету подали доповіді у збірник наукових праць. Тематика досліджень молодих учених факультету актуальна і відповідає профілю основних напрямів підготовки педагогічних кадрів у руслі сучасних вимог. Результативність і масштаби впровадження результатів НДР перевіряються у ході науково-дослідницької роботи викладачів. Наукові та навчально-методичні дослідження, творчі роботи викладачів кафедр факультету сприяють підвищенню ефективності навчального процесу, удосконаленню змісту навчання з урахуванням сучасного стану розвитку науки і педагогічних технологій.

Усі виступи, виголошені на конференції, відповідають профілю дисциплін, які вони викладають, наслідки наукової роботи впроваджуються у навчальний процес.

Виголошені доповіді є складовими індивідуальних і колективних тем, є результатом роботи у творчих лабораторіях, науково-дослідних центрах, які функціонують на факультеті: лабораторія “Теорія і практика дошкільної і початкової освіти” на кафедрі педагогіки і методики дошкільної і початкової освіти (керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Л.Б.Попова); творча лабораторія вчителів початкових класів на кафедрі математики і природознавства з методикою викладання (керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Р.В.Моцик); науково-дослідний центр “Історія, теорія і практика музичної інструментально-виконавської освіти” на кафедрі теорії, історії музики і гри на музичних інструментах (керівник – кандидат педагогічних наук, професор В.М.Лабунець); науково-дослідний центр на кафедрі методики музичного виховання, вокалу і хорового диригування (керівник – кандидат педагогічних наук, професор З.П.Яропуд); міжнародний науковий центр досліджень історії образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва й архітектури на кафедрі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва і реставрації творів мистецтва (керівник – доктор мистецтвознавства, професор професор Н.О.Урсу).

У звітах про роботу підсекцій відзначається, що усі доповіді молодих учених викликали зацікавленість колег й висловлено такі пропозиції:

1. Проведення конференції молодих учених сприяє активізації їх науково-дослідницької роботи та проведення конференцій спонукає їх до публікації наукових досліджень.

2. Молодим науковцям варто обирати теми для виступів, максимально наближених до дисциплін, які вони викладають.

3. Проведення наступних конференцій (молодих вчених, студентських конференцій) проводити у різний час.

У роботі конференції молодих учених факультету *фізичної культури* взяли участь 21 викладач факультету, які працювали у двох підсекціях.

Підсекцією “Теорії і методики фізичного виховання” керував С.М.Бабюк, кандидат педагогічних наук, старший викладач та секретар Г.П.Ковальчук, кандидат педагогічних наук, старший викладач, підсекцією “Спорту і спортивних ігор” – А.О.Федірко, доцент та секретар Е.Л.Левицький, старший викладач.

З доповідями виступили 16 молодих викладачів. Аналіз доповідей та повідомлень дозволяє зробити висновок, що спрямованість досліджень ак-

туальна, охоплює широкий спектр проблем фізичної реабілітації та фізичного виховання дітей різного шкільного віку і студентської молоді.

До друку подано 16 статей.

Кращими визнано доповіді аспіранта О.О.Алексєєва “Науково-методичне обґрунтування використання систематичних занять настільним тенісом в оптимізації функціональної підготовленості підлітків” та Ю.В.Юрчишина “Сучасна студентська молодь та рухова активність оздоровчої спрямованості”.

Пропозиції:

1. Більш коректно і відповідально відноситись до написання та оформлення наукових статей.

2. Для кращого сприйняття викладеного матеріалу доповідачам використовувати мультимедійні засоби.

3. Відзначати кращі доповіді викладачів на пленарному засіданні університету.

Вперше у роботі III наукової конференції молодих вчених Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, присвяченій 93-й річниці від дня заснування університету, взяли участь молоді науковці факультету *військової підготовки*.

На засіданні секції військово-технічних наук були присутні голова секції кандидат технічних наук, старший науковий співробітник М.М.Каленик, секретар: О.В.Шкварський, запрошені: заступник начальника факультету з навчальної та наукової роботи, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник В.М.Геник; голова військово-наукового товариства факультету, кандидат військових наук, доцент В.Г.Панов; начальник науково-дослідного відділу факультету, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник В.І.Кривцун; голова наукового товариства курсантів, курсант 2-го курсу Д.В.Шиманський.

У секції військово-технічних наук із доповідями виступили начальник кафедри ремонту та експлуатації інженерного озброєння кандидат технічних наук, старший науковий співробітник О.П.Волох із доповіддю “Особливості інформаційного супроводу технічного обслуговування за станом військової техніки”; кандидат технічних наук, старший викладач кафедри спеціальної техніки В.Й.Нагачевський “Теоретичне обґрунтування шляхів забезпечення працездатності інженерної техніки з урахуванням напруження і терміну перебування її в експлуатації”; кандидат історичних наук, доцент кафедри спеціальних дисциплін Р.Л.Колос “Розбудова факультету військової підготовки Кам’янець-Подільського національного

університету імені Івана Огієнка в період з 1993 по 2011 р.”; науковий співробітник О.В.Шкварський “Топогеодезичне і навігаційне забезпечення інженерно-розвідувального дозору”; кандидат технічних наук, старший науковий співробітник М.М.Каленик “Особливості збору та обробки статистичних даних інженерних боєприпасів тривалого зберігання”; старший викладач кафедри спеціальних дисциплін; Г.М.Гапоненко “Педагогічна готовність викладача до формування професійних якостей у водолазів-підривників”; курсанти: О.В.Ясько “Історія створення та існування кафедри інженерного озброєння”, М.Ф.Демідчик “Історія розвитку кафедри ремонту та експлуатації інженерного озброєння”, О.В.Невмержицький “Якість підготовки фахівців інженерних військ на сучасному етапі”.

Підводячи підсумки роботи секції військово-технічних наук, прийнято такі рекомендації:

- використання мультимедійних засобів під час доповіді основних наукових результатів дозволить значно підвищити наочність та рівень сприйняття матеріалу, який висвітлюється доповідачем;
- відкриття роботи секції доцільно супроводжувати проведенням виставки наукових досягнень молодих вчених та курсантів за поточний рік;
- для посилення наукової співпраці з молодими науковцями інших факультетів університету зі спорідненими спеціальностями організовувати спільні секції на конференції.

Постановили вважати успішно проведеною конференцію з урахуванням запропонованих рекомендацій.

За підсумками проведеної третьої конференції молодих вчених винесено таку ухвалу:

1. Проведення щорічної конференції молодих вчених, присвяченої річниці від дня заснування Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, сприяє активізації їх науково-дослідницької роботи та стає звітом про здійснену ними наукову роботу; спонукає їх до публікації наукових досліджень, пошуку і поповнення дослідницького матеріалу й створення науково-методичної продукції.

2. Усі доповіді учасників конференції молодих вчених вважати актуальними і виголошеними на високому науковому та фаховому рівні.

3. Ширше використовувати у роботі підсекцій мультимедійні засоби.

4. Залучати до участі у роботі конференції магістрантів та студентів випускних курсів.

5. Запровадити практику відзначення грамотами виконавців найкращих наукових робіт на факультетах.

6. Активізувати підготовку молодими вченими матеріалів до друку з метою випуску “Збірника наукових праць молодих вчених Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка” до початку проведення конференції.

За матеріалами роботи конференції у видавничому відділі університету буде опубліковано “Збірник наукових праць молодих вчених Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Випуск 3”.

І.М.Конет, Л.А.Онуфрієва

Регіональна науково-практична конференція “Наукові досягнення студентів – рідному університету”

19–20 жовтня 2011 року у Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка відбулася перша регіональна науково-практична конференція студентів і магістрантів “Наукові досягнення студентів – рідному університету”, присвячена 93-й річниці від дня заснування університету. Кожному учаснику було запропоновано такі напрями роботи: заснування, розвиток і міжнародні зв’язки Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка; історія факультетів університету; Іван Огієнко – ректор, фундатор, мовознавець, літературознавець; історичні постаті в історії університету та факультетів; сучасники Івана Огієнка і розвиток української духовності; Іван Огієнко і проблеми національного виховання: психолого-педагогічний аспект; розвиток освіти і науки на Поділлі; історія і сьогодення студентства Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Відкрила конференцію Сохацька Євгенія Іванівна, кандидат філологічних наук, професор, голова Всеукраїнського товариства Івана Огієнка, після чого відбулося покладання квітів до меморіальної дошки університету з барельєфом Івана Огієнка.

Євгенія Сохацька, яка зробила значний внесок для присвоєння університету імені Івана Огієнка, зазначила: “Я дуже рада, що сьогодні у конференції беруть участь багато студентів, які зроблять значний внесок у дослідження ще багато невідомого про Івана Огієнка. Адже у 90-х роках минулого століття нам, викладачам та студентам, забороняли взагалі